

KONFERENCIJA: AKTUALNOSTI I OKRUPNJAVANJE VODNO-KOMUNALNOG GOSPODARSTVA - Hotel Westin, Zagreb, 25. veljače 2022.

dr.sc. Ivana Gudelj, znanstvena suradnica

Vrijeme je velikih promjena u vodno-komunalnoj djelatnosti. Naime, krajem 2021. godine donijet je podzakonski propis, Uredba o uslužnim područjima (Narodne novine, broj 147/21), koji će ubuduće znatno izmijeniti cijelu vodnokomunalnu djelatnost jer bi u Hrvatskoj trebao preostati 41 javni isporučitelj vodnih usluga. Pored tog, izazov je što će vodu i dalje, kako na izvorištu, tako na putu do potrošača, a i prije ispuštanja nakon uporabe i pročišćavanja trebati na odgovarajući način obraditi, pripremiti i pročistiti kako bi zadovoljila zahtjeve primjene.

U sklopu konferencije „Aktualnosti i okrupnjavanje vodno-komunalnog gospodarstva“ u organizaciji časopisa *Komunal*, provedena je opsežna rasprava o aktualnim sektorskim problemima. Konferencija je okupila stotinjak predstavnika vodno-komunalnih tvrtki,

jedinica lokalne samouprave i relevantnih institucija s ciljem poticanja dijaloga i promišljanja o gorućim problemima u sektoru. U fokusu rasprava bila su pitanja okrupnjavanja isporučitelja vodnih usluga, povećanja cijena energenata i utjecaj na promjenu cijene vode, ali i stalni sektorski izazovi kao što su smanjenje gubitaka vode, problem krađe vode u mrežama ruralnih područja te nedostatak dostatno obrazovanih kadrova u sustavu.

Nakon niza rasprava provedenih tijekom prethodne tri godine naizgled je postignut konsenzus kako će implementacija reforme i smanjenje broja javnih isporučitelja vodnih usluga ići glatko. Proces je uspješno započeo unutar niza komunalnih tvrtki uz podršku nadležnog ministarstva koje redovito komunicira i sastaje se s javnim isporučiteljima vodnih usluga, međutim, tijekom posljednjih mjeseci od strane pojedinih jedinica lokalne samouprave i vodnih isporučitelja došlo je do različitog tumačenja najavljene finalizacije okrupnjavanja sektora. Nezadovoljstvo je i kroz medije izrazio dio komunalnih tvrtki koje trebaju biti integrirane u nova područja, a u smislu kritike su se oglasile i njihove jedinice lokalne samouprave. Naime, u odnosu na sadašnjih 160 javnih isporučitelja vodnih usluga, prema novim odredbama bi na području Hrvatske trebala djelovati ukupno 41 tvrtka. Taj proces je sukladan praksi okrupnjavanja koje su provele ostale zemlje članice EU. Većina značajnijih postojećih vodnih subjekata, koji prema Uredbi trebaju okrupniti manje isporučitelje, ima vrlo aktivan pristup

Slika 1: Sudionici konferencije Aktualnosti i okrupnjavanje vodno – komunalnog gospodarstva

okrupnjavanju i već se pristupa komunikaciji sa susjednim tvrtkama koje se trebaju integrirati.

Osim o okrupnjavanju, kao dominantnoj temi, na konferenciji je bilo riječi i o cijenama energenata i njihovom utjecaju na rast cijena vode. Zaključeno je kako je energetska kriza veliki udarac na financije vodno-komunalnih tvrtki te kako je neminovno da će se isti energetska udar osjetiti i na cijenama vode. Bitka s gubicima je stalna misija komunalaca, a rezultati bez dovoljno stručnog kadra, digitalne opreme i korištenja svjetskih metodologija ne dolaze brzo. Upravo zato, tvrtke se moraju okrenuti smanjenju drugih troškova poput električne energije, ne samo kod funkcioniranja vodovoda, nego i kod odvodnje. Jedan od primjera kako to napraviti je projekt „Energijom sunca do pitke vode“ predstavljen od strane Vodovoda grada Vukovara, kojim je izgrađena solarna elektrana dostatna za više od 60 % energije potrebne za proizvodnju pitke vode.

Konferencija je potvrdila kako su mišljenja oko okrupnjavanja ipak još uvijek podijeljena, a proces finalizacije tog procesa traži dodatan dijalog, pojašnjenja

i vrijeme za implementaciju. Rasprava je bila intenzivna te uključila stajališta komunalnih tvrtki iz cijele Hrvatske, uz tezu kako Uredba nije gotova stvar te kako još ima dovoljno prostora za dijalog i razmatranje svih aspekata. Upravo tome će služiti i najavljenih osam radionica Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja u kontekstu čega su pozvane sve tvrtke i jedinice lokalne samouprave da im se očituju dodatnim komentarima ili zahtjevima za dodatna pojašnjenja.

Ukazano je da je energetska kriza novi veliki izazov za financije vodno-komunalnih tvrtki te kako je neminovno odražavanje i na cijene vodnih usluga. Tvrtkama je preporučeno smanjenje troškova električne energije, oslanjanjem na obnovljive izvore, ne samo kod funkcioniranja vodovoda, nego i kod odvodnje.

Konferencija „Aktualnosti i okrupnjavanje vodno-komunalnog gospodarstva“ je snažno naglasila da je okrupnjavanje proces koji je proveden i u drugim članicama EU, a koji će financijski osnažiti vodno-komunalne tvrtke te omogućiti smanjenje gubitaka, bolju kvalitetu usluge građanima i priuštivu cijenu vode. ■